

ادبیات سعید خرموندی

هفته‌لیق سیاسی، ادبی و علمی غزنه‌در.

جلد : ۱

سنه : ۱ ۲۷ صفر ۱۳۳۵ جمعه ایرانی ۱۰ کانون اول ۱۳۳۲ نومره ۸

[صدر ایپو راعیانه سین سابقی سعید پاشا مر هوله،
الک کوزل والک مکمل سفارت‌نامه اولیه غالب پاشا مخترعه مقدمه
طرزه رئاد فوار بلع افندی به خطاباً پارسه اول قدری غیر منتشر
ملک‌تولی آلتی به درج ایپورز. بوکونه قدر غیر مطبوع اولیه اول کوچک
سفارت‌نامه‌نامه کل جمله سخمه‌زده باشود پاچفی بشیر ایپورز .]

اجداد سمو شزادرندن صالح ملا عایه رحمة‌الملك الاعلانک ترجمه حال استنساخ او لغله نسخه
اصيله اعاده قلندي . خاندان کراميلرينىك اعظم اعضاشه متعلق بر اثر ذى عبرتله مخلصلرينى وايه مند
وقوف بیوردقلىرينه نهقدر تشکر او لنسه آزدر . بوراده مناسبتی يوق اما هرمضمری اظهاره مساعد
وسائل و ازمنه ذاتاً هر که ميسر او لمدیغنى دوشنه‌رك و لهذا وجه تعلق ارامیه‌رق بر شی دها
يازه‌جم : بوندن اوون آلتی سنه اول احسان ايتدیکىكىز سفارت‌نامه غالبي حالا اعاده ايده‌مدم .
معلومدرکه دولت عليه اوروپا جمعیت دولتیه سنه دخول‌ندن مقدم دول غربیه‌دن بعضی‌لری نزدینه
وقتاً بوقت سفرای فوق العاده کوندرمشدرکه بونلر اوون سکن ذاتدر و اون دردی سفارت‌نامه نامیله
مختره‌لر يازمشلدر . الک هدققاته يازيلن سفارت‌نامه ايسه غالب پاشانکىكىدر . يازق که ناقص قالشدر .
مشارالیه کرجکدن دیپلومات و اصول تدبیر مملکتده ماهر ، بناءً عليه نزد دولتده موقر ایعش ؟
حتی سلطان سليم ثالث بر کون باب عالیه کلیر ، بعض صالح مهمه خارجیه مذاکره‌ستدن صکره
او لوقت اعدجی بولنان بوغالب افتدى بی و سعت اقتدارينه بناءً سفارت فوق العاده ایله پارسه مأمور

جیوانلری، مخار بازبارلریمی؟ رومن اولادلری ایلری! یوسروغکز وارمی، جمارتکن وارمی؟ مملکتمنزی ییانی اوئلردن تیزله‌مک ایچون ایلری! بئم ایله بىرلکدە کلیکز. هر کیمک سلاخی وارسە ایچنە يىدى قورشۇن دولدورسۇن. هر کیمک بالطەسى وارسە كونشىدە بارلداشۇن.» دىنيور.

بر قەھرمانە اتحاف ايدىلىن بىر شرقىدە بىر كنج قىز و طنداشلىرىنى شوپىلە خطاب ايدىيور: «المده نەسلاخ و بىنە طوپۇز، نە بالطە و بىنە بىر آلت وار. فقط آغىزىدە دشمنلىرىمى ايصىرمۇغە كاۋى دىشلىرم وار. المەنە دىكەنە كىشكىن طېرناقلرم وار. بۇنلارە دشمنلىرىنى مەلکەتلىرىنى قوغۇنچە يە قدر طېرما لا يە جەنم، بازچە لا يە جەنم.» دىكەر بىر شرقىدە شو ماڭىدە در: «ايکى سو كود آغاچى آلتىدە بولنان بىرقاياناقدە ايکى مخار اولادوردم.

بو اولادوردو كىرم آرەسندە سەلدەن بىرى بىكا ئاشقانە باقان بىر مخار قىزى واردى.»

بو شرقىلىر رومانلىك خىيات و اخلاقىنى بىر درجه يە قدر بىزە تۈپىر واياضاح ايدىر.

— مابعدي كەبىك تىشكە يە —

اسماعيل صحى

کوستاولوبونك آثارندن :

تکامل خلائق قوانین روحیه‌سی

اشخاص و عروق آرەسندە کى تفاوت مەزايد - بىر عرقىك سویه‌سی نەقدر

فرق و تفاوت دە او درجه بىو كدر. عروق عالىيەدە حس اولنان بو فرق، عروق سائە افرادى ازەسندە هېچ كىيدىر. ترقىات مدنىيە سایەسندە عروق عالىيە بىنندە ئاظهر ايدىن فرقىل كىتكەنچە كىب و سۇت ايتىكىدە در. دها ايلرويە كىدەرك دىرۇزكە بو تفاوت، يالكىز عروق ارەسندە دكىل، بىر عرقە منسوب افراد بىنندە دىنى عىنى اساسە تبعاً زىادە لاشىور. شو حالدە مەدىتىدىن تحصل ايدىن ناتايدىن بىرى دە: فردىتلىرى فكراً و عرفاناناً مساواتە مظھر ايتىك دكىل؛ بالعكس آنلىرى يىكىرىندە اوزاقلاشدىرىمۇق اولىشىدر. مەدىتىت، بىر طرفدىن بىر درجه عرفانە ارتقا ايدىن عروقە، هەكۈن مەزايد بىر صورتىدە تەھمیل ايتىكىي مجبورىت سى ايلە، انلىرى يىكىرىندە اوزاقلاشدىرىيىز؟ دىكەر طرفدىن مەدى بىر عرقىك طبقات مختلفەسى دە بىر قاعده يە تابع قىلەرق ارەدە كى فرقىزى زىادە لاشىدىرىيىز. في الحقيقة يوز سە مقدم بىر عملە، عادتاً صنعتك بتون غواامضنە واقف بىراستاد ايدى. بوكۇن ايسە عملە، انجق صنعتك پك اوافق و محدود بىر قىمنە حصر غىرت و حيات ايتىكىدە اولادىغىندىن، قوئە خا كەسنى استعمال اىددەمپۈر و بىر صورتىدە ذهننى ايشلىتمىكدىن محروم قالىور. بوجال، ملکات فراستىنى عطالىنە مەكتۇم ايتىكىدە در. دىكەر طرفدىن، كشفيات ورقابتىك بى امان تأثيرات تضييقىيەسى آلتىدە حرڪت ايتىكە مجبور اولان مەھنەسلەر، ارباب فن و سائە، بىر چوق معلومات فئىه ايلە تىزىن ذات ايتىكە ساھە فعالىتىدە تأمین موققىت غىر قابىلدر. حالبۇكە يوزسە اول بۇ اخظرار، حس اولنماز درجه دە خىيف ايدى. بىمجبورىتلىرى اىچنە بولندقلرى اىچون،

ارباب فن و صنعتک دماغلری ، قاعده تکامله تبعاً بر جوچ ملکات اکتساب ایده رک یوکسیور . بونک نتیجه سی اوله رق ، عمله ایله ارباب فن و صنعت آره سنده آچیلان حفره تفاوتک کتدیکه و سعی پیدا ایتدیکنه شاهد اولیورز . عرق لرک مختلف طبقاتی آره سنده برمقایسه یا پیلیرسہ کور بلوکه متتنوع عرق لرک طبقات متوسطه سی آره سنده سویه فکریه نقطه نظر ندن موجود اولان فرقلر او درجه اهمیت حائز دکلدر . حالبوکه عرق لرک طبقات عالیه سنده تماشیه بو اساسه مختلف بر وضعیت مشهوددر . مختلف عرق لرک طبقات عالیه سی آره سنده موجب حیرت فرقلر ظاهر ایتدیکی جهته اه بر قاعده اساسیه اوله رق دیه بیلیرز که اقوام جهانک ، طبقات عالیه لری ایله یکدیکرندن نه درجه یه قدر فرقلی اولدفلرینی و بناءً علیه بینلرنده کی تفاوتک ماهیت حقیقیه سی انجق بو طبقه لرک سویه فکریه لری سایه سنده ایشات ایله کلری ادعا ایتمک طوغیریدر .

بر قومک ، سویه فکریه نقطه نظر ندن توصیف شخصیتک کیریشلیرسه اعتراف ایتلیدرکه او قومک جهه سی ، طبقات متوسطه ویا عادیه سی ؟ اعضای مهمه فعالیتی ایسه طبقات عالیه سی تشکیل ایدیسور . بروجوده ، دماغ نصل لازم ایسه ، بر قوم ایچون ده صنف متفسکر و منورک موجودی او درجه ده ضروریدر . ساحة مدنیته هر قومک درجه قابلیتی ، انجق بو طبقه عالیه نک سویه عرفانیله اوچوله بیلیر . بو طبقه یی امحا ایدیکز : اوقوم ، باشی کسلمش بر جسد بی روچه یکزدر . بناءً علیه هر قومک ، تاریخ ادوار امده مدار فخر و مباهاقی ، انجق طبقات عالیه سندک آثار و متروکاتیدر . تاریخ بو کام عنع بر دلیلدر .

مدنیت ترقی ایتدیکه ، بر قومک طبقات عالیه سی ایله طبقات سفلیه و عادیه سی اره سنده کی فرق و مبانیت ، بر نسبت خارق العاده الله آر تقدددر . فقط شوراسنی نظر دقتکه آلمق لازمدرکه بوفرق و مبانیت ، انجق ذکاره متناظر اهدر . سجیه قومیه و ملیه ده ایسه فرق ، حس اولنماز درجه ده در . حالبوکه حیات اقوامده اک زیاده مؤثر اولان عامل ، ذکار دکل ، سجیه قومیه در .

اقوام ، بوکونکی تشکیلات و تنظیمات سایه سنده طبقات سفلیه و عادیه لرینه ویردکاری شکل مرتب و مهیکل ایله ، غریب بر وضعیت احداث ایتشلردر : بو طبقات اجتماعیه ، بیوک بر قوت صاحی اولدفلرندن قورقارز که برکون ، طبقات منوره و متفسکریه قارشو بسله دکاری غیظ و عداوت دن طولایی بر جوچ تحولات و انقلابات متواالیه و متابعه ایله بونلرک حیات هستیلرینه بیوک ضربه لر ایندیرسون .

بر قومک طبقات عادیه و عالیه سی اره سنده کی تفاوتک بر نسبت هندسیه ایله تزايد ایتمنه مانع اولان عواملک اک مهیی ده قانون و رائستر . ارث ، طبقات عالیه نک فکراً و عرفاناً طبقات عادیه دن اوزاقلاشمیلرینه بسبتون دکل ، فقط وادی تفوقده پک چابوچ قطع مراحل ایتلرینه بر مانع تشکیل ایدر . چو فکه افرادی ، افراط و تفریط دن حد وسطه طوغیری سوق ایتمک ، قوانین ارثیه نک خواص ممتازه سندندر . اعصارک تعاقبی ایله ، بر عرقه مفسوب فردیتلر ، فکر و عرفان نقطه نظر ندن نه قدر یکدیکرندن فرقلی اولسه لرده ، سجیه اعتباریله « وسطی برآمودج » لک شخصیتکه طوغیری تمايل کوستیرلر واکا تشابه یولنی ظو تارلر . بر ملتک انتظامی ، اکثریت اعتباریله ، پک یواشی یوکسلن بو « وسطی آمودج » ه منسوبدر . بومرکز اساسی ، کرجه بعض یوکسک فکری عناصرک وجودیله فیضدار اولیور ایسده عناصر مذکوره نک مدنیت اعتباریله بیوک اولان تأثیراتی که عرق نقطه نظر ندن هیچ مثابه سنده در .

عروق تاریخیه نک تشکلاتی — زمانزده، اصلاری مختلف فردیتلردن هر کب عرق‌لردن

که بونله تاریخی عنوانی ویریورز - بشقه در لوکتله لره تصادف ایدیله میور . بو عرق‌لر نه صورت و شرائط ایله بر کل تشکیله موفق اولدیلر ؟ ایشته حل اوئنسی لازم اولان مسئله بودر . اساسه کیریشمەدن اول شوراسنی بیان ایدەم که : تصادفك ائری ایله بیریه کلن عناصر اقوام، بروخت کوستره جك درجه‌ده قولای متجانس بر شکل آله‌مازلر . انکاتره نک حاکیت و تابعیت آلتندە بولنان ایرالاندالیلر، اصل انکلایزرلر ایله بروخت تشکیل ایدەمیه رک هرنقطه نظردن آیری بر عرق حالنده بولنیورلر . آوستراالیا کبی اقوام عادیه بیه کانجه: بونله، عروق عالیه ایله بیرده بولندقلری تقدیرده بیله قطعیاً انلر ایله بر لشہرک بر کل واحد تشکیل ایدەمنلر .

عرقلرک، بر لشہرک اولدجه متجانس یکی بر عرق تشکیل ایدەبیملری اوچ شرطه ملعقدر : اولا - مناسبات نسلیه تأسیس ایدەجك اولان ایکی عرق ارسنده کی نسبت عددیه متفاوت اوئلامق لازمدر . بو شرطک اهمیت فوق العاده سی وارددر . عرق ابیضه منسوب قلیل المقدار بر کتله بی زنجیلر مملکتنه کتریکنر : بر قاچ نسل صوکره او کتله نک تامیله منفرض و نابود اولدینی، ویشن احفادک قاننده اجدادندن هیچ بر امر قالمدینی کوریلور ، حسن اولنور .

ثانیاً — بو مناسبات نسلیه بی تأسیس ایدەجك اولان ایکی عرق، سجیه اعتباریله پك زیاده فرقی اوئلاملیدر . بر بیاض ایله بر زنجی قادینک محصول اجتماعی هر حالده ابویندن پك دون بر ماھیت سجیویه ارائه ایدر . بونک اسباب و مؤثراتی قولایقله اکلاشیلر . متباش اخلاق و سجیه صاحبی ابوینک مخصوصی اولان اولاد، هر حالده تامیله نه پدرینه نه والده‌سنه بکنرەن، کننینه مخصوص و تعریف واپساحی مشکل بر سجیه بی حائزدر . بر هزیلیا بو نظریه نک ایبانی ایچون پك مکمل بر مثال اوله بیلر . اهالینک بر ثانی بیاض آدملردن و متابقیزی زنجی و ملزدن هر کب اولان بو مملکتک اولادی، آباء و اجدادینک سجايانسنه تامیله توارث ایدەمدکلری جهته لغريب و داعماً مائل شورش و اختلال بر ذهنیت اخلاقیه ارائه ایتكده درلر . بونلرده بیاض ؟ زنجی و هندلینک سجايانسی آثاری کوستره مکده اولدینی کبی فعالیت بدنه و ذهنیه دخی ضعیف بر حالده بولنقدەدر . عروق عالیه بیه منسوب و آرەلرندە اولدجه مناسبت سجیویه و قومیه موجود اولان قومشو مملکت افرادینک اختلاطندن حاصل اولان عرق جدید، مدینیت ایچون فائده آور بر غنصر اوله بیلر فقط بو عرق جدید، آرەلرندە تفاوت عمیق بولنان عروق عالیه نک ویا بر عرق عالی ایله بر عرق عادی بیه منسوب افرادک اختلاطندن متولد ایسه، بالعکس بر عصر تردى اولور .

ثالثاً — اختلاط نسلی بی تأسیس ایدەجك اولان عرق‌لر، مدت مدیده عینی شرائط محیطیه بی تابع اویاق لازمدر . فی الحقيقة ایکی قومه منسوب افرادک بر لشمسیله هرایکی طرفک ندیه فکریه و جسمانیه لرینه بیوک بر تبدل طاری اولور . بو اختلاط، زماننک تعاقبی ایله، یکی سجايانی حائز بر عرق جدیدی تولید ایدر . عرقک بدایت تشکلندە بو یکی سجیه لر ضعیف و غیر معین اولدینگندن ؟ امر تیت و تعینلری ؟ بهمه حال جو له موروئاتک تزاید و تکافنه وابسته در . ایشته بر قاچ عصردن خوکره ؟ سجیه ثابت و معین بر حال اكتساب ایتدیکی زماندن اعتباراً درکه تاریخی بر عرق تأسیس ایتش فرض اولنور . محیطک تأثیراتی ؟ تشکل ایتك اوژره بولنان عرق‌لرده بیوک ؟ عروق قدیمه اوژرینه ایسه حس اوئیه جق قدر آزدر .

اوروبائی عرق‌لرک همان اکثریتی هنوز تأسیس حائندەدر . انکلایزرلر بر مستثنی تشکیل ایدیسورلر . انکلایز عرقی، تماماً سجیه سی تقرر ایتش بر کتله در .

بر عرق عاماً ماهیت معینه سنی اکتساب ایتمدگه، افرادینک کافه سنه موافق وانلری خشنود ایده جک تأسیساتی بولوب تطبیق ایتمک پک مشکادر. افراد ارسنده کی مباینت پک بارز بولندیچه، عینی تأسیسات وقوانین آلتندہ بونلری جمع ایتمک، محل قیلندندر؟ یالکز انکایز و هولاندالیلر بوقاعده یه مخالف اوله رق بعض صرته موقیتله کوسترمثلر، وزیر اداره لرینه آلدقلری اقوام مختلفه ومتباينه ی، جهالت ایچنده بولندیرمک و فنا عادات و اخلاقلرینه رعایت وعادتا انلری باشی بوش یم مستقل برحالده اداره ایتمک صورتیله، انلرک اوزرینه تدبید حاکمیتی تأمین ایده بیلمتلردر.

بر ملت، تأسیس و اساسات حیاتی توئیق ایده بیلمک ایچون، مطلقا اره لرنده پک بیوک مباینلر ارائه ایتمین، عینی حوالیده ساکن، عینی محیطاتک تأثیراتنه، عینی تأسیساته و ممکن ایسه عینی معتقداته ومهادی و تدریجی اختلاطاته تابع عناصردن تشکل وترک ایتش بولنمی لازمدر. مسروقات واقعه یه کوره اوروپا عرقلری، یواش یواش ثابت برحال ووضعیت اکتساب ایتمکده اولدینگدن اختلاطات سایه سنده بونلرک تبدل شخصیتله کیتدگه کوچشمکده در. انسانیت، قاعده توارنک بارقیلی پی درپی دها زیاده حس ایدیور.

نتیجهً مقال اوله رق دیه بیلیرزکه عروق تاریخیه نک دوره شکلی قریباً ختم یوابق اوزره در. دعوی و کیلی کریدی

احمد ساقی

تاریخ حرب

[۱ - ۷ کانون اول ۲۳۲]

بوهفته عموم جبهه لردہ جیان ایده نمحاربات، افکار عمومیه بی شدتله اشغال ایده جک کورولتوی وقایع دکلدر. یالکز دومنیا جبهه سی استشنا ایدیلیرسه، دیکر عموم جبهه لردہ هانهیچ برشی اویادی دینه بیلیر. حالبوکه رومانیا جبهه سنده ده (بکرش) و (پلوشتی) شهرلریله (پراهوا) وادیسنی ترک ایده رک رجعته قویولان. دشمنک تعقیندن باشقه وقایع حریبه ده ولوه دار یکی برشی یوقدر. غرب صحنہ حربنده، بر قاچ هفتہ مقدمتندن بری تختمین ایتمکده اویادیغمز وجهمه، (صوم-آنقر) تعرضی عقیم قالدی ونهايت بولدی. صوککلن، موئوق خبرلره مستند حساباته کوره افرنجی ۱ نوزدن تشرین ثانینک صوکته ندر صوم - آنقر تعرضنده انکایز لر لااقل ۵۰۰ بیک، فرانسلرده اقلی ۳۰۰ بیک کشی ضایعات ویرمشلردر. بو ۸۰۰ بیک قربانه مقابل الده ایدیلن بر قاچ یوز کیلو مترو لق اراضی و بش اون قریه نک، - رسلرندہ کوردیکمز وجهمه - حتی اویجه قریه اویادلری بلای اولامایه جق درجه ده خراب انقاوی نهالیم بر نتیجه در! ایشته کرک بو الیم نتیجه و کرک رومن دازالحربنده، - هنوز اشلاخیلرک لا یقیله مدد و شناسنه وقت بولامادن یوزده یتشی دیار محو و عدمه کیدهن رومن اور دوسنک هزینتی، بکرش سقوطی آسکیت قاینه سیله بر لکده فرانسز باش قوماندانی (ژوفر) ی ده دوشوردی. حقی و یا حفسز، (مارن) محاربه سیله آلان سیل استیلاستی توقیف ایتدیکی قناعیله فرانسلرک دونه قدر کندیسنے محبتلری پایدار قالان ژوفر بردن بره عزل و حکومت نزدنده (مشاور خصوصی حرب) نعین ایدلی، یرینه ده، اویله عمومی باش قوماندانلگه دکل، فقط فرانسه نک «شمال و شمال غربی جبهه لری قوماندانلگه» بجزال (نیوہل) کتیرلدي.. صوم تعرضنک عقامت قطعیه سنه بوندن باشقه دلیل ایستر سه کز، الیوم اوراده آراسیرا طویجی آتشی و قره غول محاربه سدن باشقه برشی اویادیغنى کورور سکز، صانکه، طرفیندن ۲۰۰۰۰۰۱ کشی نک قانی آقان مخوف قصابخانه او راسی دکلدر.